

خبرنامه انجمن صنفی ویراستاران

صاحب امتیاز: انجمن صنفی ویراستاران

هیئت تحریریه: هیئت مدیره انجمن صنفی ویراستاران

همکاران این شماره: لیلی اتناغشری | سمیه حسینی | جواد رسولی | هومن عباسپور | مهدی قنوتی | مهناز مقدسی

طراح: وحید هروی

خیابان خرمشهر، خیابان صابونچی، کوچه دهم، شماره ۴، واحد ۱، تلفن: ۸۸۵۱۴۶۱۴ | www.anjomanvirastar.ir

دیدار هیئت مدیره انجمن و اعضای پیوسته

ویراستاران در بوستان شعر و ادب فارسی

خبرنامه موقتاً منتشر نمی‌شود.

در این شماره می‌خوانید ...

دیدار با مسئولان فیبا

ویرایش زبانی و مسئولیت‌های ویراستار

یک سوزن به خودمان

پنجاه سال گذشته داشته، از انتشارات فرانکلین گرفته تا کتاب‌فروشی زمینه و تا سال‌های اخیر، اشاره کوتاهی کرد و گفت: پیوند انجمن ویراستاران با مجموعه فرهنگی پیوند مفیدی است و امیدوارم پایدار باشد تا بتوانیم با کمک هم کتاب‌خوانی را بیشتر رواج دهیم و با کمک ویراستاران کتاب‌هایی را که متن خوب دارند و به فارسی درست نوشته شده‌اند توصیه کنیم. ویرایش مقوله‌ای است که جز برای اقلیتی که در حوزه نشر فعالیت می‌کنند شناخته شده نیست. حتی بسیاری از ناشران نیز با این مقوله بیگانه‌اند و به این رشته مهم اهمیت نمی‌دهند. ویراستار خادم زبان فارسی است و به کمک اوست که متن کتاب روان و خواندنی می‌شود. هر مترجم یا نویسنده‌ای، تازه‌کار یا کهنه‌کار، نیاز به چشم دومی دارد که متن او را بازخوانی کند و به روان شدن فارسی متن کمک کند. انجمن ویراستاران انجمن بسیار فعالی است و من مفتخرم که در کنار این دوستان هستم، اما انجمن هنوز آن‌چنان که باید و شاید شناخته نشده است. یکی از فعالیت‌های مهم انجمن دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی است که من از ابتدا بر آن تأکید می‌کردم. ویرایش مقدم بر نویسندگی و مترجمی است. همه می‌دانیم که با گذراندن دوره ویرایش کسی ویراستار نمی‌شود و مهارت در ویرایش نیازمند ذوق و علاقه و پشتکار است. ویراستار بیش از همه چیز باید کتاب‌خوان باشد. باید آن‌قدر بی‌هقی و سعدی و نظامی بخواند تا

در سال‌های اخیر شکل جدیدی از کتاب‌فروشی‌ها و شهرها تأسیس شده‌اند که علاوه بر کتاب مجموعه‌ای از محصولات فرهنگی و تزئینی را عرضه می‌کنند و فضاهایی نیز برای گفت‌وگو آماده کرده‌اند تا کتاب‌فروشی را به مکانی پویاتر بدل کنند. گردهمایی اعضای انجمن، به مناسبت روز شعر و ادب فارسی، در یکی از این مجموعه‌های فرهنگی فرصتی بود تا از عرصه کتاب، زبان و ادب فارسی، و ویرایش سخن بگوییم.

روز دوشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۱، به مناسبت روز شعر و ادب فارسی و بزرگداشت استاد شهریار، انجمن صنفی ویراستاران نشست در مجموعه فرهنگی رازی برگزار کرد که در آن اعضای هیئت مدیره انجمن و گروهی از اعضای پیوسته حضور داشتند.

مهناز مقدسی، دبیر انجمن، در آغاز جلسه، درباره ارتباط ویراستاران با کتاب و کتاب‌خوانی و رسالت کتاب‌فروشی‌ها در توسعه کتاب‌خوانی سخن گفت و افزود که این نشست در پی دعوت آقای شهرداد میرزایی، مؤسس مجموعه‌های فرهنگیان در تهران و چندین شهر دیگر، و همراهی و همکاری آقایان مختار مهدی‌زاده، مدیر فرهنگیان رازی، و پژمان موسوی، مسئول فرهنگ و ارتباطات و سردبیر مجله تجربه، شکل گرفته و قرار است این دیدار به برگزاری جلسات بیشتر و همکاری بینجامد.

پژمان موسوی درباره مجموعه فرهنگیان و فعالیت‌های آن سخن گفت. وی ارتباط با انجمن صنفی ویراستاران را امری مغتنم شمرد و گفت: ما در بخش تولید محتوا برای مجموعه فرهنگیان

در سال‌های اخیر شکل جدیدی از کتاب‌فروشی‌ها و شهرها تأسیس شده‌اند که علاوه بر کتاب مجموعه‌ای از محصولات فرهنگی و تزئینی را عرضه می‌کنند و فضاهایی نیز برای گفت‌وگو آماده کرده‌اند تا کتاب‌فروشی را به مکانی پویاتر بدل کنند. گردهمایی اعضای انجمن، به مناسبت روز شعر و ادب فارسی، در یکی از این مجموعه‌های فرهنگی فرصتی بود تا از عرصه کتاب، زبان و ادب فارسی، و ویرایش سخن بگوییم.

روز دوشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۱، به مناسبت روز شعر و ادب فارسی و بزرگداشت استاد شهریار، انجمن صنفی ویراستاران نشست در مجموعه فرهنگی رازی برگزار کرد که در آن اعضای هیئت مدیره انجمن و گروهی از اعضای پیوسته حضور داشتند.

مهناز مقدسی، دبیر انجمن، در آغاز جلسه، درباره ارتباط ویراستاران با کتاب و کتاب‌خوانی و رسالت کتاب‌فروشی‌ها در توسعه کتاب‌خوانی سخن گفت و افزود که این نشست در پی دعوت آقای شهرداد میرزایی، مؤسس مجموعه‌های فرهنگیان در تهران و چندین شهر دیگر، و همراهی و همکاری آقایان مختار مهدی‌زاده، مدیر فرهنگیان رازی، و پژمان موسوی، مسئول فرهنگ و ارتباطات و سردبیر مجله تجربه، شکل گرفته و قرار است این دیدار به برگزاری جلسات بیشتر و همکاری بینجامد.

پژمان موسوی درباره مجموعه فرهنگیان و فعالیت‌های آن سخن گفت. وی ارتباط با انجمن صنفی ویراستاران را امری مغتنم شمرد و گفت: ما در بخش تولید محتوا برای مجموعه فرهنگیان

کمیسیون امور صنفی و حقوقی

■ جواد رسولی ارنیس کمیسیون

- عمده فعالیت‌های این کمیسیون در شهریور ۱۴۰۱ بدین قرار است:
  - ۱. مشاوره به اعضا از طریق تلفن و واتسپ در این موارد:
    - * نحوه عقد قرارداد با ناشر و سفارش‌دهنده؛
    - * نحوه گفت‌وگو و توافق شفاهی با سفارش‌دهنده؛
    - * نحوه حل اختلاف با ناشر یا سفارش‌دهنده؛
    - * مشاوره در خصوص محاسبه میزان دستمزد؛
    - * نحوه عضویت در وبگاه اهل قلم و صندوق اعتباری هنر و بیمه تکمیلی.
  - ۲. پیگیری و حل و فصل مواردی از مشکلات اعضا در صندوق اعتباری هنر، با مساعدت دکتر کریمی، معاون این صندوق؛
  - ۳. پیشنهاد برگزاری گردهمایی اعضا در روز شعر و ادب فارسی و حضور در گردهمایی به منظور تبادل نظر با اعضا؛
  - ۴. برنامه‌ریزی برای تدوین بخش‌های دیگر نرخ‌نامه ویرایش.

■ اعضای انجمن می‌توانند از طریق شماره ۰۹۹۲۵۹۹۱۷۶۱ (روابط عمومی) با کمیسیون امور صنفی و حقوقی در ارتباط باشند.

دبیرخانه و روابط عمومی

- برگزاری نشست «ویراستاران در بوستان شعر و ادب فارسی»، با هدف دیدار اعضا و هیئت‌مدیره انجمن و با همکاری مجموعه فرهنگان، شاخص‌ترین فعالیت روابط عمومی در ماه شهریور بود. دیگر فعالیت‌های بخش دبیرخانه و روابط عمومی بدین قرار است:
  - ▶ بارگذاری مقاله «نگاه تنگ و فراخ به ویرایش»، عبدالحسین آذرنگ و دو بخش از مقاله «غلط نویسیم»، ابوالحسن نجفی، در وبگاه انجمن؛
  - ▶ پاسخ‌گویی به متقاضیان عضویت و راهنمایی آنان برای ثبت‌نام در وبگاه؛
  - ▶ ارسال خبرنامه مرداد برای ناشران (کاغذی و الکترونیکی)؛
  - ▶ ارسال کارت عضویت برخی اعضای پیوسته؛
  - ▶ برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات شیوه‌نامه به صورت حضوری و هفتگی؛
  - ▶ تشکیل جلسه برای ایجاد تغییراتی در وبگاه انجمن و افزودن بخشی به نام «تالار گفت‌وگو».

کمیسیون آموزش

■ مهدی فتواتی ارنیس کمیسیون

- کارهای انجام‌شده در بخش آموزش در شهریور به قرار زیر است:
  - ۱. تشکیل دو جلسه برای برنامه‌ریزی کارگاه‌های نیمه دوم سال؛
  - ۲. به پایان رسیدن ترم دوم از دوره جامع نگارش و ویرایش؛
  - ۳. برگزاری کارگاه‌های «ویرایش زبانی» و «ویرایش استنادی» از دوره جامع نگارش و ویرایش متون کودک و نوجوان؛
  - ۴. پایان یافتن کارگاه ویرایش رایانه‌ای، ایندیزاین و اینکپی؛
  - ۵. برنامه‌ریزی برای کارگاه صفحه‌آرایی کتاب در ایندیزاین در پاییز؛
  - ۶. برگزاری جلسه‌ای با حضور نایب‌رئیس هیئت‌مدیره، رئیس کمیسیون، دبیر انجمن، کارشناس آموزش و بازرس انجمن، برای بازنگری و بهبود دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی.

ادامه گزارش از صفحه ۱

زبان شیوای آن‌ها ملکه ذهنش بشود. کاش انجمن را همه فرهنگیان می‌شناختند و تلاشی را که همکاران ما در انجمن متحمل می‌شوند می‌دیدند. این انجمن باید گسترش یابد و اعضا در شناساندن آن بسیار مؤثرند.

گلی امامی از اعضا خواست با انجمن، در هر حدی که می‌تواند، همکاری کند و در گسترش و شناساندن آن فعال باشند؛ انجمن را خانه خودشان بدانند و دیگران را نیز به خانه خود دعوت کنند. او به بوجه اندک انجمن اشاره کرد و اینکه با یاری و حمایت اعضا و حامیان دیگری می‌تواند روی پا بایستد. باید همه اعضا به رشد و بالیدن انجمن کمک کنند. فضاهای مجازی و وبگاه انجمن را پیگیری کنند و خبرنامه انجمن را بخوانند و برای آن مقاله و مطلب بنویسند. انجمن را به نشرانی که با آن‌ها در ارتباط‌اند معرفی کنند و ارتباط گسترده‌تری بین ناشران و انجمن برقرار کنند.

در ادامه این نشست، مستند کوتاهی از شعرخوانی چند تن از شاعران معاصر پخش شد. این مستند را سید فرید حسینی، از اعضای انجمن، تدوین کرده بود. سپس، اعضا از بخش‌های کتاب‌فروشی فرهنگان (انبار کتاب، بخش تولید، محوطه کتاب‌فروشی) بازدید کردند و با یکدیگر گفت‌وگو کردند.

سرمقاله

■ انجمن یعنی کنار هم بودن

■ مهناز مقدسی

■ تشکیل انجمن صنفی ویراستاران با هدف همراهی و همبستگی ویراستارانی بوده است که برای حفظ و ارتقای زبان فارسی می‌کوشند. می‌کوشند تا زبان فارسی زنده و پویا بماند و این مایه همبستگی را به سلامت به دست نسل‌های آینده برسانند؛ زبانی که در طول قرن‌ها، با همه ناملایمات و جنگ‌ها و قوم‌گرایی‌ها، خود را حفظ کرده و استوار مانده و ایرانیان و دیگر فارسی‌زبانان را در سراسر جهان متحد ساخته است. اما تشکیل انجمن هدف دیگری نیز داشته و آن گفت‌وگو کردن و راهکار یافتن برای رهایی از «بلبشوی ویرایش» بوده است؛ آن چیزی که اهل قلم از آن می‌نالند. رهایی از بلبشوی ویرایش تنها از راه شنیدن سخنان اهالی این صنف، موافق و مخالف، و حرکت با هدف رسیدن به توافق‌های نسبی میسر است.

سال‌هاست که می‌شنویم شکل‌ها و انجمن‌ها قدرت ندارند و بود و نبودشان یکی است. عده‌ای هم کنار گود می‌نشینند و نظاره می‌کنند تا مگر خطایی ببینند و اعتراضی کنند. با وجود این‌ها، باید گفت شکل‌ها و انجمن‌ها فرصتی‌هایی را در اختیار افراد جامعه قرار می‌دهند که باید از آن‌ها بهره گرفت؛ مهم‌تر از همه فرصتی برای تمرین دموکراسی، تمرین از خودگذشتگی، تمرین محترم‌شمردن دیدگاه‌های مخالف، تمرین فروتنی در عین داشتن آگاهی، تمرین در کنار هم کارکردن و به هم و از هم آموختن، تمرین حمایت از آنانی که تازه در این عرصه گام گذاشته‌اند، و تمرین حمایت از هم و شنیدن حرف‌های هم، با وجود عقاید متفاوت و مختلف.

انجمن‌ها جوامع کوچکی هستند که نماد کل اجتماع‌اند. اگر از این آزمون‌ها و تمرین‌ها سربلند بیرون بیایند، می‌توان امیدوار بود که در سطوح دیگر اجتماع نیز تجارب خود را گسترش دهند. باشد که انجمن‌مان را قوی‌تر کنیم و از آموزه‌های آن بهره بگیریم و، در این روزهای سخت، خود را برای روزهای بهتر و درست تصمیم‌گرفتن آماده کنیم.

نام ویراستار در فیپا و فایا

مدتی است که برخی ویراستاران اعلام کرده‌اند نامشان در صفحه فیپا درج نمی‌شود مگر آنکه ویراستار علمی باشند و حتی وقتی ناشر هم نام ویراستار را اعلام می‌کند، باز هم در صفحه فیپا نمی‌آید. برای طرح این موضوع و گفت‌وگو درباره سازوکار بخش فهرست‌نویسی و اطلاع از قواعد و قوانین آن، درصدد شدیم با کارشناسان و مسئولان این مجموعه دیدار کنیم و برای حل این مشکل چاره‌ای بیندیشیم. با حمایت و راهنمایی خانم طاهره یعقوب‌پور، مدیرکل پردازش و سازماندهی اسناد و کتابخانه ملی، روز دوشنبه ۷ شهریور ۱۴۰۱ جلسه‌ای برگزار شد و درباره اهمیت درج نام ویراستار، مسئولیت‌های ویراستاران و عناوین گوناگونی که ناشران برای ویراستاران در نظر می‌گیرند، از قبیل ویراستار فنی و ویراستار علمی و ویراستار ادبی گفت‌وگو شد. همچنین سند ضمیمه نرخ‌نامه انجمن در اختیار مسئولان پردازش و ساماندهی اسناد در کتابخانه ملی قرار گرفت و انواع ویراستار و مسئولیت‌های ویراستاران شرح داده شد. طبق این سند، حتی ویراستار صوری نیز مهارت‌ها و مسئولیت‌های بسیاری دارد و نمی‌توان نام او را از صفحه حقوقی کتاب حذف کرد. مسئولان فیپا به مشکلاتی که ناشران در اعلام اطلاعات کتاب‌ها پدید می‌آورند اشاره کردند و گفتند که بسیار پیش آمده که ناشر در زمان انتشار نام ویراستار را تغییر می‌دهد و ما هم ناچار برای صدور «فایا» آنچه در صفحه حقوقی کتاب می‌آید درج می‌کنیم. گاه نیز ناشر اسمی را به فیپا نمی‌دهد، اما ویراستار تصور می‌کند که نامش اعلام شده است. همکاران کتابخانه ملی توصیه‌هایی کردند که ویراستاران و ناشران به آن توجه کنند تا مشکلاتی از این دست پیش نیاید. آنان تأکید کردند که همکاران فیپا اطلاعات ناشر را عیناً درج می‌کنند و در آن دخل و تصرفی نمی‌کنند مگر آنکه اطلاعات مخدوش یا ناقص و نادرست باشد. برخی نکات توصیه‌شده به ویراستاران را اینجا آورده‌ایم.

۱. سعی کنید برای ویرایش قرارداد ببندید و در بندی از قرارداد، با توجه به مسئولیتان، ذکر کنید که نام شما در صفحه فیپا و حقوقی دقیقاً با چه عنوانی درج شود. اگر قرارداد نمی‌بندید، حتماً درباره این موضوع گفت‌وگو و توافق کنید.

۲. اطلاعات کامل خود را برای ثبت در فیپا در اختیار ناشر قرار دهید: نام و نام خانوادگی، کد ملی، سال تولد، رشته و مدرک تحصیلی. ناشر در هنگام ثبت اسم ویراستار لازم است این اطلاعات را درج کند. اگر عنوان «ویراستار علمی» برای ویراستار درج شود، مسئولان فیپا نام ویراستار را، علاوه بر قسمت پدیدآورنده، در قسمت شناسه افزوده خواهند آورد.

۳. چنانچه ناشر در زمان دریافت فیپا نام ویراستار را اعلام نکند و فقط در صفحه حقوقی خودش بیاورد، در فیپا اسمی از ویراستار نخواهد آمد. این مورد بین ناشران بسیار معمول است چون در زمان چاپ کتاب تازه انتخاب می‌کنند نام چه کسانی را در صفحه حقوقی بیاورند.

۴. فهرست‌نویسی دو مرحله دارد: پیش از انتشار (فیپا) و پس از انتشار (فایا). پیش آمده که ناشر اسمی را در زمان دریافت فیپا اعلام می‌کند، اما پس از انتشار آن نام را حذف می‌کند یا نام دیگری را در صفحه حقوقی درج می‌کند؛ در این صورت همکاران فیپا نیز براساس آنچه چاپ شده اطلاعات را اصلاح می‌کنند. از این رو توصیه می‌شود ویراستار فایل آماده چاپ را ببیند و از صحت اطلاعات درج‌شده در فیپا و صفحه حقوقی اطمینان حاصل کند.

۵. گاه پیش می‌آید که نام یک نفر برای دو یا سه مسئولیت آورده می‌شود؛ مثلاً «ویراستار و صفحه‌آرا» که در این صورت ممکن است همکاران فیپا نام آن شخص را درج نکنند. توصیه می‌شود مسئولیت خود را مشخص اعلام کنید و چنانچه چند مسئولیت داشته‌اید، آن‌ها را مستقلاً درج کنید. البته نام صفحه‌آرا و نمونه‌خوان معمولاً در فیپا درج نمی‌شود.

اگر نام ویراستار در فیپا ذکر نشد، باید از سه چیز مطمئن شوید:

۱) ناشر نام ویراستار را در هنگام درخواست فیپا آورده باشد و مشخصات کامل او را اعلام کرده باشد؛

۲) نام ویراستار در صفحه عنوان یا در شناسنامه کتاب، به صورت مجزا از نقش‌های دیگر، آمده باشد؛

۳) ناشر نام افراد را در زمان انتشار کتاب تغییر نداده باشد.

اگر از این سه مورد اطمینان حاصل کردید و باز هم نامتان در فیپا نبود، از طریق کمیسیون امور صنفی انجمن، به مسئولان فیپا اعلام و درخواست اصلاح کنید.

شرکت‌کنندگان در این جلسه

از انجمن صنفی ویراستاران: خانم‌ها مهناز مقدسی، لیلا اثنا عشری، مهتاب میناچی و آقایان مهدی قنوتی و جواد رسولی؛

از کتابخانه ملی: خانم‌ها یعقوب‌پور، مدیرکل پردازش اطلاعات؛ جعفری، بخش فیپا؛ نمازی، مسئول واحد فیپا؛ سلطانی، بخش فهرست‌نویسی منابع کتابی؛ فعال، بخش فهرست‌نویسی منابع غیرکتابی، و آقای دکتر خادمیان رئیس گروه مستندسازی.

پژوهش

ویرایش زبانی و مسئولیت‌های ویراستار

برگرفته از سند نرخ‌نامه در وبگاه انجمن

- ویرایش زبانی به معنای اصلاح زبان نوشته است، مطابق با تمامی قواعد زبان فارسی و متناسب کردن آن با محتوا، مخاطب، کاربرد و رسانه.
- ◀ (۱) گاهی ویرایش زبانی به غلط ویرایش محتوایی یا ادبی نامیده می‌شود.
- ◀ (۲) در ویرایش زبانی، ویراستار باید تا حد امکان تمام جملات نامفهوم و خطاهای دستوری و زبانی را اصلاح کند. این اصلاحات تا ۳۰ درصد مقبول است و چنانچه ویرایش زبانی متنی به بازنگاری بینجامد، باید با پدیدآورنده یا ناشر توافقی صورت گیرد و افزایش هزینه آن نیز پیش‌بینی شود.
- ◀ (۳) گاه ممکن است مسئولیت ویراستار زبانی، بنابر توافق، کمتر یا بیشتر شود و مثلاً بخشی از مسئولیت ویراستار صوری یا ویراستار ترجمه نیز بر عهده ویراستار زبانی قرار گیرد که مستلزم توافق و تغییر نرخ ویرایش است.

مسئولیت‌های ویراستار زبانی

- ◀ ۱. اعمال شیوه‌نامه ویرایش زبانی سفارش‌دهنده (در صورت داشتن شیوه‌نامه)؛
- ◀ ۲. رعایت یکدستی و متناسب کردن زبان متن با موضوع و مخاطب (زبان معیار، زبان گفتاری، زبان عامیانه، زبان ادبی، زبان تخصصی و...)
- ◀ ۳. اعمال قواعد زبانی (قواعد آوایی، قواعد صرفی، قواعد نحوی، قواعد معنایی، کاربردهای بلاغی)؛
- ◀ ۴. اصلاح پیچیدگی‌های زبانی و مفهوم کردن و روان کردن جملات با در نظر گرفتن ژانر (نوع) متن؛
- ◀ ۵. زدودن گرده‌برداری‌های نالازم (صرفی و نحوی و معنایی)؛
- ◀ ۶. اصلاح درازنویسی‌ها و حشوهای ناپسند؛
- ◀ ۷. برقراری ارتباط میان پاراگراف‌ها و فصل‌ها و بخش‌های کتاب و گزارش دادن خطاهای احتمالی محتوایی؛
- ◀ ۸. رفع تناقض‌های احتمالی متن یا گزارش دادن آن به پدیدآورنده؛
- ◀ ۹. توجه به خطاهای اطلاعاتی و تاریخی متن و گزارش دادن آن به پدیدآورنده؛
- ◀ ۱۰. تهیه پانوشته‌های لازم برای متن با توافق پدیدآورنده یا واگذار کردن آن به پدیدآورنده؛
- ◀ ۱۱. توجه به ضبط اسامی (اشخاص، مکان‌ها، آثار) و اصطلاحات و اصلاح آن براساس منابع معتبر یا گزارش خطاها به پدیدآورنده برای اصلاح.

چه بخوانیم؟

شماره جدید جهان کتاب منتشر شد

- برخی مطالب این شماره از جهان کتاب بدین قرار است:
- ◀ عکس‌برگردان... / پرویز دوانی
- ◀ یاد باد آن روزگاران یاد باد / سیروس پرهام
- ◀ دعوت به اندیشیدن یا سیاسی‌کاری؟ / فرخ امیرفریار
- ◀ چند نکته نه چندان مهم پیرامون یک کتاب مهم / یاشار هدایی
- ◀ تاریخ یا رمان تاریخی / حمید نامجو
- ◀ تاریخچه ناتمام گروه منشعب / مجید زهبانی
- ◀ آغاز ویرایش در ایران / عبدالحسین آذرنگ و مروارید رفوگران
- ◀ تا بدانی که به چندین هنر آراسته‌ام / علی خزاعی‌فر
- ◀ هزار و یک داستان / زری نعیمی
- ◀ تازه‌های بازار کتاب / فرخ امیرفریار

موفقیت اعضا

- انتشارات «مشق برابری» به همت خانم حورا نیکبخت تأسیس شد. به ایشان تبریک می‌گوییم و برایشان آرزوی موفقیت داریم.
- خانم الهام جمالی در رشته پژوهش هنر در مقطع کارشناسی ارشد پذیرفته شد. موفقیت ایشان را تبریک می‌گوییم و آرزوی بهروزی برایشان داریم.

یک سوزن به خودمان

■ هومن عباسپور

■ امروز به کسانی برمی‌خوریم که یقیناً ویراستار نیستند - منظورم این است که بدیهیات ویرایش را نمی‌دانند - ولی مدعی‌اند که مثلاً سی‌چهل کتاب ویرایش کرده‌اند. یک سر این موضوع هم ناشرانی هستند که به این افراد کار می‌دهند و نامشان را در کتاب به عنوان ویراستار درج می‌کنند. با این پدیده تربیت «ویراستار کاذب» باید برخورد کنیم. برای بررسی صلاحیت یکی از همین ناویراستاران، که کتابی فلسفی را به تعبیر خودش «ویراست» کرده بود، فایل و تغییرات او را دیدم. «نسبت‌گرایی» را کرده بود «نسبی‌گرایی»، «بود و نمود» را کرده بود «بود و نبود»، «علت» را کرده بود «دلیل»، بی‌آنکه بدانند هر یک از این اصطلاحات در فلسفه معنایی دارد.

■ ویراستار دیگری در ویرایش کتابی سینمایی به جمله‌ای شبیه این برخورده بود: «فیلم‌های متفاوتی چون آینه (تارکوفسکی، ۱۹۷۵) و نشانی از شر (ارسن ولز، ۱۹۸۵) در ساخت و معنا تفاوت دارند.» حتی نمی‌دانسته رسم است که اسم کارگردان و سال ساخت فیلم‌ها را در پرانتز می‌آورند و خیال کرده بود آنچه در پرانتز آمده ارجاع درون‌متنی است و برای مترجم یادداشت گذاشته بود که چرا هر دو منبع سال دارند ولی شماره صفحه ندارند؟ معلومات عمومی نداشت و حتی به خودش زحمت نداده بود به متن انگلیسی مراجعه کند. راهنمایی‌اش کردم، ناراحت شد ولی شروع کرد به ایراد گرفتن از مترجم که باید اول کار توضیح می‌داده.

■ ناویراستار که شنیده بود نباید بعد از فعل «را» به کار برود به این جمله برخورده بود: «راه برگشت را خودم پیدا می‌کنم.» و لابد «برگشت» را فعل گرفته بود. بعد زحمت کشیده بود و جمله را این‌طور تغییر داده بود: «خودم پیدا می‌کنم از چه راهی برگردم.»

■ نام گروه Abba را مترجم نوشته بود «آبا» و ناویراستار آن را تغییر داده بود به «ای‌بی‌بی‌ای». البته جوان بود و این گروه را نمی‌شناخت ولی می‌توانست کمی زحمت بکشد و در اینترنت جست‌وجو کند.